

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3420/2023
21.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Милош Радојевић и Александар Милуновић, адвокати из ..., против туженог Дом здравља „Крагујевац“ из Крагујевца, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3628/22 од 16.05.2023. године, у седници већа одржаној 21.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3628/22 од 16.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3628/22 од 16.05.2023. године, преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1640/21 од 05.05.2022. године и пресуђено да се: одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца да му се на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплате за период од октобра 2018. године закључно са јуном 2021. године појединачно одређени месечни новчани износи са законском затезном каматом од доспелости до исплате; одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тржао да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати за период од октобра 2018. године закључно са јуном 2021. године појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате и одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је одговорио на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС”, бр. 72/2011... 10/23 – други закон, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог запослен на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате од 8,98. У обрачунским листама плата тужиоца није исказивана, као посебна ставка, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. У утуженом периоду тужени је тужиоцу исплаћивао плату у висини минималне зараде и утврђена је висина утужених потраживања тужиоца према одредбама ОКУ из 1997. године (прва варијанта) и ОКУ из 2008. године (друга варијанта). Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе из 2015. године („Службени гласник Републике Србије“ број 1/15) из 2018. године („Службени гласник Републике Србије“ број 106/18) и из 2019. и 2020. године („Службени гласник Републике Србије“ број 96/19, 58/20 – анекс II) који су били у примени у утуженом периоду нису предвиђали нити прописивали право запослених на накнаду наведених трошкова.

Првостепени суд је усвојио захтев тужиоца према варијанти један налаза и мишљења вештака, са позивом на одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама и одредбе члана 111. Закона о раду, члана 118. Закона о раду и одредбе члана 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, па је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио.

По оцени Врховног суда другостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је тужбени захтев одбио.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама („Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона прописује да коефицијент садржи и

додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужилац је запослен код туженог који се сматра јавном службом, на радном месту ..., па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 106/2018). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиља садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужиоцу не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора пошто су те

накнаде садржане у коефицијенту његове плате, па је то што је тужиоцу у спорном периоду исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Имајући у виду све наведено правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиља.

Сагласно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**